

APAR - BIURO HANDLOWE

05-090 Raszyn, ul. Gałczyńskiego 6
Tel. 22 853-48-56, 22 853-49-30, 22 101-27-31
E-mail: automatyka@apar.pl
Internet: www.apar.pl

APAR

INSTRUKCJA OBSŁUGI

AR236 **AR238** **REJESTRATORY TEMPERATURY** **I WILGOTNOŚCI**

AR232 **REJESTRATOR TEMPERATURY**

CE

Wersja 1.1.6
2016-02-02

Dziękujemy za wybór naszego produktu.

Niniejsza instrukcja ułatwi Państwu prawidłową obsługę, bezpieczne użytkowanie i pełne wykorzystanie możliwości przyrządu.

Przed montażem i uruchomieniem prosimy o przeczytanie i zrozumienie niniejszej instrukcji.

W przypadku dodatkowych pytań prosimy o kontakt z doradcą technicznym.

SPIS TREŚCI

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA REJESTRATORA.....	3
2. ZAWARTOŚĆ ZESTAWU.....	3
3. DANE TECHNICZNE.....	4
4. WYMIARY OBUDOWY ORAZ OPIS ELEMENTÓW ZEWNĘTRZNYCH.....	5
5. PODŁĄCZANIE DO KOMPUTERA I INSTALACJA STEROWNIKÓW.....	6
6. INSTALACJA OPROGRAMOWANIA.....	6
7. KONFIGURACJA PARAMETRÓW REJESTRATORA.....	7
8. OBSŁUGA I FUNKCJE KARTY SD.....	8
9. PRZEGLĄDANIE ZAREJESTROWANYCH POMIARÓW I ZDARZEŃ.....	9
10. KONFIGURACJA ALARMÓW.....	9
11. WYBÓR TRYBU PRACY WYŚWIETLACZA LCD.....	10
12. SYGNALIZACJA KOMUNIKATÓW I BŁĘDÓW.....	10
13. WAŻNE UWAGI EKSPLOATACYJNE.....	10
14. WYMIANA BATERII.....	11
15. NOTATKI WŁASNE	12

Należy zwrócić szczególną uwagę na teksty oznaczone tym znakiem

Producent zastrzega sobie prawo do dokonywania zmian w konstrukcji i oprogramowaniu urządzenia bez pogorszenia parametrów technicznych (niektóre funkcje mogą być niedostępne w starszych wersjach).

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA REJESTRATORA

- **AR236, AR238** - pomiar i rejestracja wilgotności i temperatury powietrza lub innych gazów neutralnych
- **AR232** - pomiar i rejestracja temperatury powietrza lub innych gazów neutralnych
- AR232, AR236 - obudowa przenośna do montażu naściennego, AR238 - obudowa przemysłowa IP65
- AR238 - stopień ochrony IP65 zapewniany przez obudowę zwiększającą niezawodność pracy dzięki dużej odporności przed wnikaniem wody i pyłów oraz kondensacją pary wodnej we wnętrzu urządzenia
- sonda zintegrowana z obudową, zewnętrzna na przewodzie lub na rurce ze stali nierdzewnej
- zapis danych w standardowym pliku tekstowym umieszczonym w wewnętrznej pamięci rejestratora lub na karcie SD (microSD w AR238) w systemie FAT z możliwością odczytu poprzez interfejs USB
- wysokiej klasy cyfrowy czujnik wilgotności względnej i temperatury (AR236, AR238), temperatury AR232
- zasilanie bateryjne z możliwością wymiany baterii we własnym zakresie
- wyświetlacz LCD pokazujący wartości mierzone oraz komunikaty i błędy
- długi czas pracy na nowej baterii (do 5 lat, zależny od interwału zapisu, obecności karty SD, temperatury pracy urządzenia i trybu działania wyświetlacza LCD)
- możliwość przenoszenia danych archiwalnych i konfiguracyjnych na karcie SD
- dostępna ochrona danych przed niepożądanym kopiowaniem i modyfikacją
- wewnętrzny zegar czasu rzeczywistego z podtrzymaniem baterijnym
- dołączone bezpłatne oprogramowanie umożliwiające konfigurację parametrów urządzenia oraz prezentację graficzną lub tekstową zarejestrowanych wyników, możliwości aktualizacji ze strony internetowej
- kompensacja temperaturowa pomiaru wilgotności (dotyczy AR236, AR238)
- wysoka długoterminowa stabilność pomiarów
- sposoby konfiguracji parametrów :
  - poprzez USB i program komputerowy ARsoft-CFG (system Windows XP/Vista/7/8/10)
  - z pliku konfiguracyjnego zapisanego na karcie SD
- suma kontrolna pozwalająca na wykrycie niepożądanego modyfikacji archiwum
- możliwość różnicowania wielu rejestratorów tego samego typu poprzez indywidualne przypisanie numeru identyfikacyjnego (ID)
- alarm dolny, górny, w paśmie i poza pasmem, sygnalizacja diodami LED
- programowalny interwał zapisu, początek i koniec rejestracji oraz inne parametry konfiguracyjne takie jak: kalibracja zera sygnału mierzonego, blokada przycisku "COPY", żądanie autoryzacji karty SD, wyłączenie zapisu danych na kartę SD, tryb pracy wyświetlacza LCD, alarmy, numer identyfikacyjny (ID)
- programowalna ochrona hasłem dostępu do parametrów konfiguracyjnych i danych archiwalnych z poziomu karty SD (wymagana autoryzacja karty lub dostęp swobodny)
- zabezpieczenie przed odwrotnym włożeniem baterii
- wysoka dokładność i odporność na zakłócenia
- możliwość aktualizacji oprogramowania rejestratora
- dostępne akcesoria:
  - bateria litowa 3,6V typ AA (R6), 2450mAh, (np. SAFT LS14500)
  - karta pamięci SD (2GB), microSD (2GB)
  - czytnik kart SD
  - kabel USB (A4 - miniA4)
  - zasilacz stabilizowany 5V/150mA
  - filtr IP50 z siatką metalową do ochrony czujnika przed kurzem dla sond zewnętrznych (AR236, AR238)

UWAGA: zaleca się okresowe wzorcowanie przyrządu zgodnie z wymaganiami obowiązującymi w miejscu montażu lub co 12 miesięcy

UWAGA:

- przed rozpoczęciem pracy z rejestratorem należy zapoznać się z niniejszą instrukcją obsługi i wykonać czynności opisane w rozdziałach 5, 6 i 7.
- rejestracja odbywa się jedynie w zdefiniowanym przedziale czasu (parametry Start i Stop, Tabela 1, rozdz. 7)

2. ZAWARTOŚĆ ZESTAWU

Opakowanie powinno zawierać :

- rejestrator z baterią litową 3,6V typu AA
- kabel USB (A4 - miniA4) do połączenia z komputerem, długość 2m
- płyta CD ze sterownikami i oprogramowaniem (Windows XP/Vista/7/8/10)
- instrukcja obsługi
- karta gwarancyjna

3. DANE TECHNICZNE

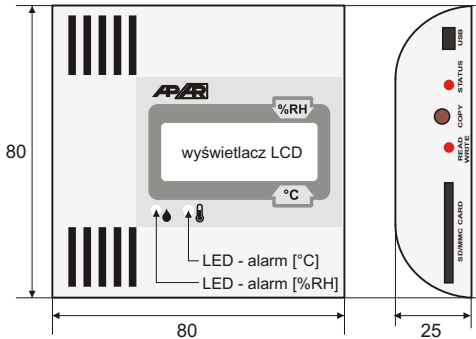
Czujnik	wewnętrzny lub zewnętrzny w osłonie ochronnej nie zalewać sondy pomiarowej wodą	
Zakres pomiarowy - wilgotność	0 ÷ 100 %RH	
- temperatura.....	-30 ÷ 80 °C	
Dokładność pomiaru		
- wilgotność AR236, AR238	±3 %RH (w zakresie 20 ÷ 80 %RH) ±3 ÷ 5 %RH (w pozostałym zakresie pomiarowym)	
- temperatura AR236, AR238	±0,5°C (w zakresie 20 ÷ 30°C) ±0,5 ÷ 1,8°C (w pozostałym zakresie pomiarowym)	
- temperatura AR232	±0,5°C (w zakresie -10 ÷ 80°C), ±0,5 ÷ 1,7°C (w pozostałym zakresie pomiarowym)	
Rozdzielczość pomiarowa	0,1 %RH i 0,1 °C	
Histeresa (AR236, AR238)	±1% RH	
Stabilność długoterminowa (AR236, AR238)	<0,5% RH/rok (2)	
Czas odpowiedzi (63%)		
- wilgotność	typowo 8s (przy 25°C i przepływie powietrza 1m/s)	
- temperatura	5÷30s (zależy od pojemności i rezystancji cieplnej otoczenia)	
Interwał pomiarowy i zapisu	programowalny od 10s do 24 godz.	
Środowisko pracy	powietrze i gazy neutralne	
Interfejs komunikacyjny	USB (do komunikacji z komputerem), sterowniki kompatybilne z systemem Windows XP/Vista/7/8/10	
Pamięć danych (nieulotna) wewnętrzna	4MB, typu FLASH, system plików FAT12, zapis do 75 tys. pomiarów (do 80 tys. dla AR232)	
Pamięć danych (nieulotna) zewnętrzna	karta SD (AR238 microSD), maksymalny rozmiar 2GB	
- obsługiwane systemy plików	FAT12, FAT16, FAT32	
- zalecana	FAT16 i rozmiar ≤ 1GB	
- złącze karty	z wyrzutnikiem (typu push-out), AR238 bez wyrzutnika	
Zegar czasu rzeczywistego (RTC)	kvarcowy, data (rrrr:mm:dd), czas (gg:mm:ss), uwzględnia lata przestępne	
Sygnalizacja optyczna	diody LED: "READ/WRITE", "STATUS", 1 lub 2 alarmy	
Wyświetlacz LCD (7-segmentowy)	ilość cyfr 3, wysokość cyfr 10mm	
Zasilanie	bateria litowa 3,6V typ AA (R6), 2450mAh, (SAFT LS14500)	
Czas pracy nowej baterii (1)	do 5 lat (w temperaturze otoczenia 20 ÷ 30°C)	
Znamionowe warunki użytkowania	-20 ÷ 70 °C, <100 %RH (AR232, AR236 - bez kondensacji)	
Stopień ochrony ... AR232, AR236	IP30 (brak ochrony przed wnikaniem wody i kondensacją)	
..... AR238	IP65 obudowa, IP40 czujnik (czujnika nie zalewać wodą), IP50 czujnik z filtrem z siatką metalową (oczko siatki ~25µm)	
Obudowa	AR232, AR236	naścienna 80x80x25mm, materiał ABS UL94-V0, kolor biały
..... AR238	przemysłowa 82x80x55mm, poliwęglan, kolor jasnoszary	
Pozycja pracy	AR232, AR236 - dowolna, AR238 - pionowa (czujnik w dół)	
Masa	AR232, AR236 ~97g, AR238 ~220g (z baterią)	

- (1) - czas pracy zależy od okresu pomiarowego, obecności karty SD, trybu pracy wyświetlacza LCD oraz temperatury pracy:
- 5 lat (okres pomiaru >10 min, zapis w pamięci wewnętrznej, dane kopiowane wyłącznie przez USB, LCD w trybie ekonomicznym, 20÷30°C)
  - 20 miesięcy (okres pomiaru >10 min, zapis w pamięci wewnętrznej, dane kopiowane wyłącznie przez USB, LCD w trybie ciągłym, 20÷30°C)
  - 7 miesięcy (okres pomiaru 10 s, pamięć wewnętrzna, dane kopiowane wyłącznie przez USB, 25°C)
  - 1,5 roku (okres pomiaru > 10 min, zapis na karcie SD, LCD w trybie ekonomicznym, 20÷30°C)
  - 4 miesiące (okres pomiaru 10 s, zapis na karcie SD, 20÷30°C)
  - nieużywana karta SD zainstalowana w gnieździe również skraca czas pracy baterii
  - jednorazowe przeniesienie całej zawartości pamięci wewnętrznej (4MB) na kartę SD trwa około 2 min i zużywa do 2 mAh pojemności baterii (testowane na kartach pamięci firm SanDisk i Kingston)
  - użycie akcesoryjnego zasilacza wydłuży czas pracy nowej baterii do około 8 lat (20÷30°C)

- (2) - zaleca się okresowe wzorcowanie przyrządu zgodnie z wymaganiami obowiązującymi w miejscu montażu lub co 12 miesięcy

4. WYMIARY OBUDOWY ORAZ OPIS ELEMENTÓW ZEWNĘTRZNYCH

a) AR232/1, AR236/1 (czujnik wewnętrzny) - 80x80x25mm

złącze USB do komunikacji z komputerem oraz do zasilacza

diody LED - status pracy (komunikaty i błędy)

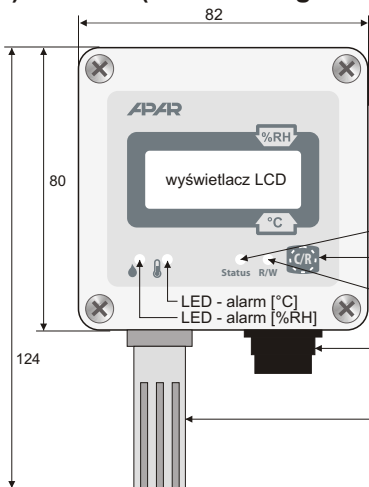
przycisk do kopiowania danych konfiguracyjnych i pomiarowych oraz aktualizacji wyświetlacza LCD

diody LED - zapis/odczyt pamięci wewnętrznej lub SD/MMC

gniazdo karty SD (maks. 2GB) z wyrzutnikiem (typu push-out)

W przypadku montażu naściennego w celu wykonania otworów mocujących można zdemonstrować ściankę tylną obudowy (rozdział 14) i użyć jej jako szablonu.

b) AR238/1 (sonda zintegrowana) - 82x80x55mm

Materiał ..... poliwęglan

Wymiary obudowy ... 82x80x55 mm

Mocowanie ..... 4x $\varnothing$ 4,2 mm dostępne po zdjęciu pokrywy czołowej lub zawieszenie na 2-ch otworach górnych z tyłu obudowy

Rozstaw otworów ..... 70x50 mm

Pozycja pracy ..... pionowa (czujnik w dół)

diody LED - status pracy (komunikaty i błędy)

przycisk do kopiowania danych konfiguracyjnych i pomiarowych oraz aktualizacji wyświetlacza LCD

diody LED - zapis/odczyt pamięci wewnętrznej lub SD/MMC

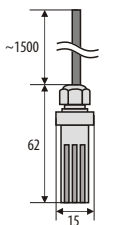
złącze USB do komunikacji z komputerem oraz do zasilacza

sonda zintegrowana z obudową

gniazdo karty microSD (maks. 2GB) znajduje się wewnątrz obudowy

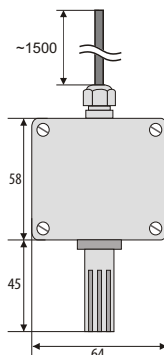
c) REJESTRATORY Z SONDAMI ZEWNĘTRZNYMI

AR23x/2

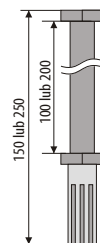
Sonda zewnętrzna z przewodem

AR23x/3

Sonda zewnętrzna w obudowie z przewodem

AR23x/L150 AR23x/L250

Sonda na rurce ze stali nierdzewnej

d) POZYCJA PRACY

dowolna (osłoną czujnika w dół, gdy sonda jest narażona na bezpośredni kontakt z wodą)

5. PODŁĄCZANIE DO KOMPUTERA I INSTALACJA STEROWNIKÓW

Po pierwszym podłączeniu system Windows (XP/Vista/7/8/10) wykryje rejestrator pod nazwą **"APAR USB DEVICE"** i zażąda instalacji sterowników wirtualnego portu szeregowego COM (protokół MODBUS-RTU, używany też przez program ARSOFT-CFG). W menadżerze urządzeń lub kreatorze dodawania nowego sprzętu należy **ręcznie** wskazać lokalizację zawierającą sterowniki (płyta CD-ROM, katalog **DRIVERS** lub pobrane ze strony internetowej www.apar.pl).

Zawsze należy pomijać automatyczne pobieranie oprogramowania sterownika z witryny Windows Update.

W systemie Windows 7 z poziomu **Menedżera urządzeń** instalacja wygląda następująco:

1. kliknąć prawym przyciskiem myszy na pozycję **"APAR USB DEVICE"**
i wybrać **„Aktualizuj oprogramowanie sterownika”**,
a następnie **„Przeglądaj mój komputer w poszukiwaniu oprogramowania sterownika”**
2. za pomocą przycisku **„Przeglądaj...”** wskazać lokalizację (folder **DRIVERS**) zawierającą sterowniki
i kliknąć przycisk **"Dalej"**
3. instaluje się wirtualny port COM **"CDC USB to UART"**, wcisnąć przycisk **"Zamknij"**
4. w gałęzi **"Stacje dysków"** system wykrywa i instaluje **"ATMEL MASS STORAGE USB Device"**

Po zakończeniu instalacji rejestrator figuruje w systemie jako wirtualny port COMx (x-numer portu:1,2,..) oraz dwa dyski wymienne: pamięć wewnętrzna 4MB z etykietą AR236 (lub AR232) oraz pamięć SD (dostępna po włożeniu karty do gniazda "SD/MMC CARD"). W pamięci wewnętrznej widoczny jest tekstowy plik konfiguracyjny AR236.cfg (lub AR232.cfg).

UWAGA:

- nie odłączać urządzenia od komputera przed zakończeniem instalacji sterowników oraz przy kolejnych podłączeniach do portu USB w trakcie wykrywania dysków (gdy świeci dioda **READ/WRITE**).
- w AR238 plik konfiguracyjny ma nazwę AR236.cfg

6. INSTALACJA OPROGRAMOWANIA

Dostarczona płyta CD-ROM zawiera w folderze "SOFTWARE" zestaw instalacyjny bezpłatnego oprogramowania do obsługi rejestratora. W skład tego zestawu wchodzi następujące aplikacje :

- ARSOFT-CFG - wyświetlanie aktualnej temperatury i wilgotności, napięcia baterii oraz daty i czasu, konfiguracja zegara czasu rzeczywistego (**RTC**) oraz pozostałych parametrów takich jak start, stop rejestracji, okres pomiaru i zapisu, itp. (rozdział 7), program wymaga komunikacji z rejestratorem (konfiguracja on-line)
- ARSOFT-WZ3 - prezentacja graficzna lub tekstowa zarejestrowanych wyników z możliwością wydruku, dane wejściowe pobierane są jednorazowo z pliku tekstowego z rozszerzeniem "csv" utworzonego w rejestratorze w pamięci wewnętrznej lub na karcie SD
- ARSOFT-WZ4 - tworzenie na dysku pliku konfiguracyjnego z rozszerzeniem **"cfg"** umożliwiającym zaprogramowanie rejestratora za pomocą karty SD i przycisku **"COPY"** (lub **"C/R"**), jest to konfiguracja parametrów bez możliwości ustawienia parametrów **RTC** oraz **ID**, program nie używa komunikacji z rejestratorem (konfiguracja off-line)

Najnowsze wersje powyższych programów dostępne są również na stronie internetowej (www.apar.pl). Szczegółowe opisy w/w aplikacji znajdują się w folderach instalacyjnych.

7. KONFIGURACJA PARAMETRÓW REJESTRATORA

Dostępne są następujące sposoby konfiguracji parametrów:

1. Poprzez USB i program komputerowy ARSOFT-CFG (konfiguracja on-line):
  - podłączyć rejestrator do portu USB komputera i uruchomić aplikację
  - po nawiązaniu połączenia w oknie programu wyświetlane są bieżące wartości mierzone, napięcie baterii oraz wewnętrzny czas i data rejestratora, dioda "STATUS" sygnalizuje obecność transmisji
  - po wywołaniu okna konfiguracji urządzenia dostępne są parametry zgodne z tabelą 1
  - nowa wartość parametru musi być zatwierdzona przyciskiem "Zatwierdź zmiany"
  - program pozwala na synchronizację czasu i daty z komputerem
  - bieżącą konfigurację można zapisać do pliku lub ustawić wartościami odczytanymi z pliku
  - rejestrator aktualizuje plik konfiguracyjny z rozszerzeniem "cfg" po odłączeniu od portu USB komputera (pod warunkiem, że napięcie baterii > 3V)

UWAGA:

- przed odłączeniem urządzenia od komputera należy użyć przycisku "Odłącz urządzenie"
  - w przypadku braku odpowiedzi:
    - upewnić się czy sterowniki zostały poprawnie zainstalowane
    - odłączyć na kilka sekund i ponownie podłączyć rejestrator do portu USB
    - wykonać restart komputera
    - wyjąć na kilka sekund baterię z rejestratora (zgodnie z opisem w rozdziale 14)
2. Z pliku konfiguracyjnego utworzonego w programie ARSOFT-WZ4 (konfiguracja off-line):
    - uruchomić aplikację i w polu "Urządzenie" wybrać nazwę AR232 lub AR236 (dotyczy też AR238)
    - ustawić wymagane parametry wyświetlane zgodnie z tabelą 1 (oprócz RTC oraz ID)
    - aktualną konfigurację można również stworzyć modyfikując wartości odczytane z istniejącego pliku
    - zapisać utworzoną konfigurację do pliku (AR236.cfg lub AR232.cfg) i umieścić ją na karcie SD (używając do tego celu czytnika kart)
    - zainstalować kartę w gnieździe "SD/MMC CARD" rejestratora i wcisnąć przycisk "COPY" lub "C/R", w trakcie trwania operacji kopiowania świeci się dioda "STATUS"
    - po zgaśnięciu diody "STATUS" usunąć kartę z gniazda

UWAGA:

- w celu pomyślnego zakończenia konfiguracji off-line parametry w rejestratorze dotyczące ochrony danych przed niepowołanym kopiowaniem i modyfikacją muszą być następujące:
  - bloc=wyłączona**, **Prot=wyłączona** lub gdy **Prot=włączona** to wartość parametru **Pass** w pliku na karcie SD musi być zgodna z wartością tego parametru w rejestratorze
  - wciśnięcie przycisku "COPY" lub "C/R" i pomyślna autoryzacja karty wyzwała również akcję przeniesienia plików archiwalnych z rozszerzeniem "csv" na tę kartę

Tabela 1. Parametry konfiguracyjne

				Ustawienia	
NR	Nazwa	Opis parametru	Wartość parametru i zakres zmienności	firmowe	użytkow.
0	RTC	czas wewnętrzny rejestratora (1)	2008.06.01 ÷ 2099.12.31, gg:mm:ss	08.06.01	
1	Start	czas początku rejestracji (2)	2008.06.01 ÷ 2099.12.31, gg:mm:ss	08.06.01	
2	Stop	czas końca rejestracji (2)	2008.06.01 ÷ 2099.12.31, gg:mm:ss	08.06.01	
3	MPer	interwał pomiaru i zapisu (3)	10s ÷ 24godz, skok 10s	10 min	
4	SDest	pamięć do zapisu pomiarów	wewnętrzna lub auto (SD/MMC gdy obecna)	auto	
5	dot	rozdzielczość wskazań	0 = 1°C i 1%RH, 1 = 0,1°C i 0,1%RH	1=0,1	
6	coHum	przesunięcie zera dla wilgotności (5)	-5.0 ÷ 5.0 %RH (dotyczy jedynie AR236)	0 %RH	
7	coTem	przesunięcie zera dla temperatury (5)	-2.0 ÷ 2.0 °C	0 °C	
8	bloc	blokada przycisku "COPY"	wyłączona lub włączona	wyłącz.	
9	Pass	hasło autoryzacji karty	0 ÷ 9999	1111	
10	Prot	żądanie autoryzacji karty (6)	wyłączone lub włączone	wyłącz.	
11	ID	numer identyfikacyjny (7)	0 ÷ 9999	0	

Tabela 1. Parametry konfiguracyjne (ciąg dalszy)

				Ustawienia	
NR	Nazwa	Opis parametru	Wartość parametru i zakres zmienności	firmowe	użytkow.
12	LCDmod	tryb pracy wyświetlacza (4)	ekonomiczny lub ciągły	ekonom.	
13	LCDupd	okres aktualizacji wyświetlacza w trybie ciągłym (4)	10s + 24godz , skok 10s	2min	
14	AHiHum	alarm górny dla wilgotności (8)	0 ÷ 100.0 %RH (dotyczy jedynie AR236)	100%RH	
15	ALoHum	alarm dolny dla wilgotności (8)	0 ÷ 100.0 %RH (dotyczy jedynie AR236)	0 %RH	
16	AHiTem	alarm górny dla temperatury (8)	-40.0 ÷ 100.0 °C	100 °C	
17	ALoTem	alarm dolny dla temperatury (8)	-40.0 ÷ 100.0 °C	-40 °C	

- Uwagi:**
- (1) - parametr dostępny jedynie z poziomu programu ARSOFT-CFG
  - (2) - przyrząd nie rejestruje danych w pliku gdy jest podłączony do portu USB komputera
  - (3) - okres pomiaru i zapisu liczony jest od momentu odłączenia od portu USB
  - (4) - szczegółowe informacje o trybach pracy wyświetlacza znajdują się w rozdziale 11
  - (5) - parametry umożliwiające przesunięcie wskazań dla pomiarów (np. w przypadku stwierdzenia rozbieżności pomiędzy wartościami rzeczywistymi, a mierzonymi)
  - (6) - gdy **Prot=wyłączone** wówczas będą obsługiwane jedynie karty SD posiadające plik konfiguracyjny w którym hasło (**Pass**) jest zgodne z hasłem w rejestratorze. Pozwala to zapobiec usunięciu plików archiwalnych "**csv**" z pamięci wewnętrznej oraz zmianie parametrów konfiguracyjnych rejestratora przez osoby niepowołane. Dla **Prot=wyłączone** obsługiwane są wszystkie karty SD.
  - (7) - parametr dostępny jedynie z poziomu programu ARSOFT-CFG, używany do identyfikacji plików z zarejestrowanymi danymi pochodzących od wielu różnych rejestratorów
  - (8) - szczegółowe informacje o konfiguracji alarmów znajdują się w rozdziale 10

8. OBSŁUGA I FUNKCJE KARTY SD

Korzystanie z karty SD może być szczególnie przydatne do przenoszenia danych w przypadku stacjonarnego (naściennego) montażu rejestratora oraz gdy rozmiar pamięci wewnętrznej jest niewystarczający do zapisu wymaganej ilości pomiarów.

Poprawnie zainstalowana karta w gnieździe "**SD/MMC CARD**" posiada następujące funkcje:

- przechowywanie plików zapisywanych danymi w trakcie trwania rejestracji
- konfiguracja off-line parametrów urządzenia (z pliku konfiguracyjnego **AR236.cfg** lub **AR232.cfg** po naciśnięciu przycisku "**COPY**" lub "**C/R**", patrz rozdział 7)
- przeniesienie plików archiwalnych z rozszerzeniem "**csv**" z pamięci wewnętrznej na tę kartę (akcja zachodzi po wciśnięciu przycisku "**COPY**" lub "**C/R**" i pomyślnej autoryzacji lub gdy żądanie autoryzacji jest wyłączone, w trakcie trwania operacji świeci się dioda "**STATUS**", czas do 2 min dla 4 MB danych).

UWAGA:

- przenoszenie plików "**csv**" z pamięci wewnętrznej na kartę SD przebiega **JEDNOCZEŚNIE** z konfiguracją off-line, w związku z czym należy zapewnić na karcie odpowiedni plik "**cfg**" (lub jego brak, gdy parametr **Prot=wyłączone**), aby uniknąć niepożądanego rekonfiguracji rejestratora
- dla uzyskania maksymalnie długiego czasu pracy baterii zaleca się używanie kart SD renomowanych producentów, sformatowanych w systemie plików FAT16.
- **karta powyżej 2GB grozi zawieszeniem się urządzenia wymagającym chwilowego wyjęcia baterii**

- w **AR238** karta microSD dostępna jest po zdjęciu pokrywy czołowej.

9. PRZEGLĄDANIE ZAREJESTROWANYCH POMIARÓW I ZDARZEŃ

W celu archiwizacji danych rejestrator tworzy plik tekstowy z rozszerzeniem „**csv**” w pamięci wewnętrznej lub na karcie SD. Zapis do pliku odbywa się tylko wtedy gdy aktualny czas (RTC) znajduje się wewnątrz zakresu czasu zdefiniowanego przez parametry 1:**Start** i 2:**Stop** rejestracji (rozdz.7, Tabela 1). Nazwa pliku zawiera typ urządzenia (AR236 lub AR232), numer identyfikacyjny 11:**ID** oraz datę i czas utworzenia np. „AR236_1_2009-08-30_10-57-16.csv”. Format pojedynczego rekordu danych jest następujący: „numer porządkowy zdarzenia;data;czas;identyfikator zdarzenia;argument 1;argument 2;suma kontrolna”, przykładowy rekord dla pomiaru wilgotności i temperatury w AR236:

“30;2009-01-09;16:34:58;5;49,5;26,2;8BE2” gdzie wilgotność=49,5%RH, temperatura=26,2°C.

Rodzaje oraz identyfikatory rejestrowanych zdarzeń:

- pomiar temperatury i wilgotności (identyfikator zdarzenia **5**, %RH i °C dla AR236 lub °C dla AR232)
- podłączenie do portu USB (**0**, “USB;CONNECTED”)
- odłączenie od portu USB (**1**, “USB;DISCONNED”)
- załadowanie nowych parametrów konfiguracyjnych (**3**, “NEW;ON-LINE” lub “NEW;OFF-LINE”)
- utworzenie nowego pliku „**csv**” (**4**, “ID;xxx”, gdzie xxx - wartość parametru 11:**ID** urządzenia)
- niskie napięcie baterii, poniżej 3.35V (**6**, “LVBAT;x.xx”, gdzie x.xx - napięcie baterii [V])

W celu prezentacji graficznej lub tekstowej oraz wydruku zarejestrowanych wyników należy użyć programu ARSOFT-WZ3, który dodatkowo pozwala na wykrycie niepowołanej modyfikacji archiwum. Alternatywnie pliki „csv” można edytować w arkuszach kalkulacyjnych (OpenOffice Calc, Microsoft Excel, itp.), a także edytorami tekstu (Windows WordPad, Notepad++, itp.).

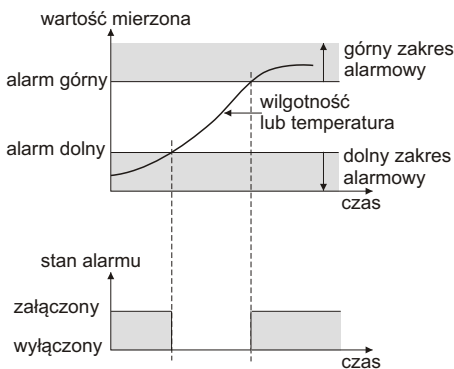
UWAGA:

- w przypadku zainstalowania lub usunięcia karty SD w trakcie rejestracji tworzony jest nowy plik „**csv**”, w którym numery porządkowe zdarzeń są kontynuowane z poprzedniego pliku.

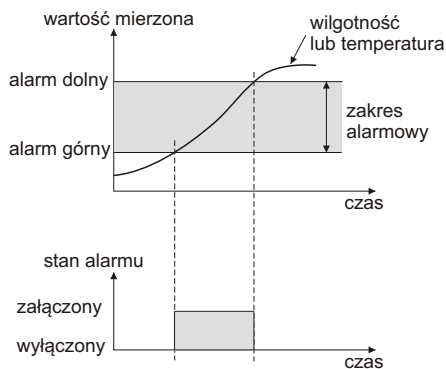
10. KONFIGURACJA ALARMÓW

W trakcie wyświetlania wartości mierzonych rejestrator pozwala również na sygnalizację stanów alarmowych krótkimi błyskami diod LED powtarzającymi co 1 sekundę. Charakterystyki oraz wartości progów alarmowych dla wilgotności (tylko AR236 i AR238) lub temperatury definiują: alarm dolny (parametry 15:**ALoHum**, 17:**ALoTem**) oraz alarm górny (14:**AHiHum**, 16:**AHiTem**), patrz rozdział 7, Tabela 1.

W celu uzyskania alarmu dolnego, górnego lub poza pasmem należy ustawić alarm dolny na wartość **mniejszą** od alarmu górnego - Rys.1. Alarm w zadanym paśmie występuje gdy wartość alarmu dolnego jest **większa** od alarmu górnego - Rys.2.

Rys.1. Alarm górny, dolny lub poza pasmem

Rys.2. Alarm w paśmie

11. WYBÓR TRYBU PRACY WYŚWIETLACZA LCD

Wyświetlacz może pracować w jednym z dwóch trybów: ekonomicznym (gdy parametr 12:**LCDmod** = ekonomiczny) lub ciągłym (**LCDmod** = ciągły). W trybie ekonomicznym wyświetlacz jest włączany na kilka sekund po każdym wykonanym pomiarze w trakcie rejestracji lub ręcznie po wciśnięciu przycisku "**COPY**" lub "**C/R**". Taki rodzaj pracy zapewnia minimalne zużycie energii i tym samym wydłuża się czas pracy rejestratora bez wymiany baterii.

W trybie ciągłym wyświetlacz jest ciągle załączony i aktualizowany po wystąpieniu jednej z przyczyn:

- wystąpił pomiar i zapis w trakcie rejestracji (zgodnie z parametrem 3:**MPer**, patrz rozdział 7, Tabela 1)
- wystąpił pomiar zgodnie z okresem aktualizacji wyświetlacza (13:**LCDupd**)
- wystąpił pomiar po wciśnięciu przycisku "**COPY**" lub "**C/R**"

Okres aktualizacji wyświetlacza (parametr 13:**LCDupd**) pozwala na wykonywanie pomiarów również gdy rejestracja jest wyłączona. Dla zmniejszenia zużycia baterii zaleca się ustawianie tego parametru na wartości większe od 1min.

12. SYGNALIZACJA LED KOMUNIKATÓW I BŁĘDÓW

Dwie diody LED umieszczone z boku obudowy sygnalizują następujące zdarzenia:

READ/WRITE : - zapis/odczyt pamięci wewnętrznej lub SD (również w trakcie zapisu pomiaru)

- rejestracja jest aktywna (krótki błysk co 10 sekund)

STATUS:

- transmisja przez wirtualny port COM w ARSOFT-CFG, rozdział 7, pkt.1)
- kopiowanie pliku konfiguracyjnego z karty SD do rejestratora i przenoszenie plików z zarejestrowanymi danymi na kartę po naciśnięciu przycisku **COPY** lub **C/R** (rozdział 8)
- zapelniona pamięć do zapisu rejestrowanych danych w pliku archiwum - krótki błysk w trakcie próby rejestracji pomiaru oraz komunikat na wyświetlaczu **Full**
- zbyt niski poziom napięcia baterii (poniżej 3.35V) - krótki błysk co 10 sekund gdy rejestracja jest aktywna oraz komunikat na wyświetlaczu **LowB** (dodatkowo tworzony jest rekord w pliku archiwum, rozdział 9)

13. WAŻNE UWAGI EKSPLOATACYJNE

Dla zapewnienia bezproblemowej i optymalnej eksploatacji rejestratora należy uważnie przeczytać niniejszą instrukcję obsługi. W celu osiągnięcia jak najdłuższego czasu pracy bez wymiany baterii należy pamiętać o:

- ustawianiu możliwie dużej wartości okresu pomiaru i zapisu (zalecane > 10min, parametr 3:**MPer**, Tabela1)
- używaniu karty SD tylko wtedy, gdy jest to faktycznie potrzebne, w pozostałych przypadkach używać pamięci wewnętrznej
- używaniu wyświetlacza w trybie ekonomicznym (parametr 12:**LCDmod**), gdy wymagany jest tryb ciągły to okres aktualizacji wyświetlacza powinien być jak najdłuższy (zalecany > 1min, parametr 13:**LCDupd**)
- wyłączeniu alarmów gdy nie są potrzebne (alarmy dolne i górne ustawić na krańcach zakresu pomiarowego, rozdział 7, Tabela 1, parametry 14:**AHiHum**, 15:**ALoHum**, 16:**AHiTem**, 17:**ALoTem**)
- usuwaniu zbędnych plików w pamięci wewnętrznej lub karty SD przed rozpoczęciem nowej rejestracji

W sytuacji gdy spełniony jest jeden z poniższych warunków :

- okresu pomiaru i zapisu jest dużo mniejszy od 10min
  - używana jest karta SD
  - wyświetlacz używany jest w trybie ciągłym (z częstą aktualizacją wartości mierzonych)
- należy rozważyć użycie akcesoryjnego zasilacza, który może wydłużyć czas pracy baterii do około 8 lat.

Ponadto wskazane jest stosowanie się do poniższych uwag:

- nie odłączać urządzenia od komputera w trakcie trwania komunikacji przez interfejs USB, gdy obsługiwane są pamięci masowe (wewnętrzna lub karta SD) oraz w trakcie pracy ARSOFT-CFG. Komunikacja USB jest sygnalizowana diodą „**READ/WRITE**” ("**R/W**") oraz w programie ARSOFT-CFG. Przed odłączeniem od komputera należy użyć w programie ARSOFT-CFG przycisku "Odłącz"
  - przechowywać w pamięciach zewnętrznych (SD, dyskach komputerowych, itp.) kopię aktualnego pliku konfiguracyjnego (AR236.cfg lub AR232.cfg) w celu archiwizacji i późniejszej konfiguracji off-line.
- W przypadku braku odpowiedzi rejestratora wyjąć na chwilę baterię i sprawdzić jej poziom napięcia (jeśli jest mniejsze niż 3,3V baterię należy wymienić na nową).

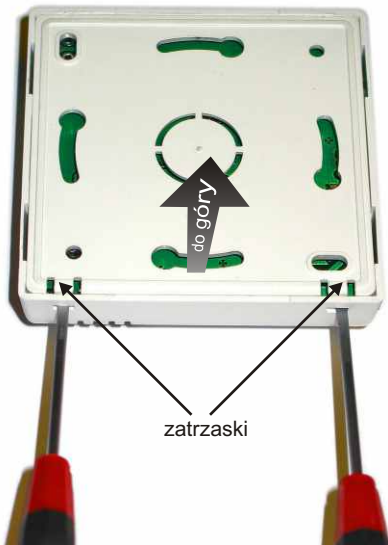
14. WYMIANA BATERII

UWAGA:

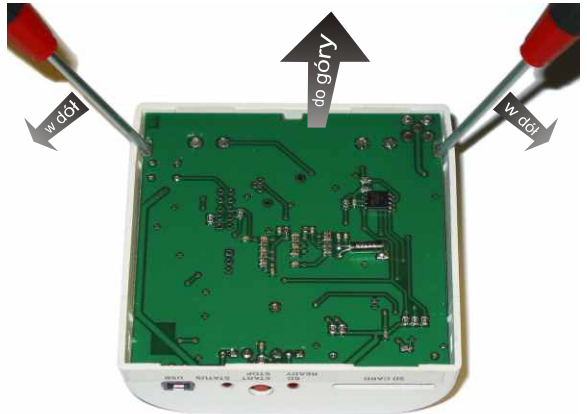
W trakcie wymiany baterii zegar czasu rzeczywistego (RTC) jest zerowany i wymaga ponownego ustawienia za pomocą programu ARSOFT-CFG, pozostałe parametry nie ulegają zmianie.

W celu wymiany baterii w AR232, AR236 należy przygotować płaski śrubokręt i wykonać czynności:

- zdemontować ściankę tylną obudowy (zgodnie z rysunkiem 1)
- ostrożnie wyjąć płytkę sterującą rejestratora z obudowy (rysunek 2)
- wymienić baterię na nową odpowiedniego typu (rozdział 3) z zachowaniem biegunowości w uchwycie
- złożyć całość poprzez umieszczenie płytki i ścianki tylnej na swoim miejscu

Rys.1. Demontaż ścianki tylnej

Rys.2. Demontaż płytki sterującej

W celu wymiany baterii w AR238 należy wykonać czynności:

- odkręcić 4 śruby w płycie czołowej i zdjąć ją z przyrządu
- ostrożnie wysunąć płytkę wyświetlacza z gniazd montażowych
- dostępny staje się pojemnik z baterią
- wymienić baterię na nową odpowiedniego typu (rozdział 3) z zachowaniem biegunowości w uchwycie
- po wymianie baterii wsunąć płytkę wyświetlacza do gniazd montażowych i niezwłocznie 2-krotnie nacisnąć przycisk RST (na lewo od gniazda karty microSD)
- złożyć przyrząd w odwrotnej kolejności do wyżej opisanej
- dla uniknięcia ewentualnych uszkodzeń mechanicznych i elektrostatycznych należy zachować szczególnie wysoką ostrożność przy czynnościach związanych z płytką wyświetlacza
- uzyskanie szczelności IP65 wymaga precyzyjnego dokręcenia pokrywy obudowy

15. NOTATKI WŁASNE